

[Økonomiministeren]

bringe et provenu på 8,7 mia. kr., hvortil kom et øget provenu af punktafgifter på 0,3 mia. kr. Samtidig ansloges et samlet provenutab på 12 mia. kr. på helårsbasis ved bortfaldet af de tidligere arbejdsgiverafgifter m.v. Omlægningen skønnes således at være forbundet med et nettoprovenutab på 3 mia. kr. på helårsbasis.

For kalenderåret 1988 skønnedes provenuet af arbejdsmarkedsbidraget at ville udgøre 6,5 mia. kr. og nettoprovenutabet 2,5 mia. kr. Forskellen mellem 1988-provenuerne og de helårsbaserede provenuer kan henføres til, at ikke hele omlægningen havde provenumæssig virkning fra 1. januar 1988. Når omlægningen gennemførtes med et nettoprovenutab, skyldtes det hensynet til forbrugerprisniveauet.

Det faktiske provenu af arbejdsmarkedsbidraget i 1988 kan nu opgøres til 6,654 mia. kr. Provenutabet ved de bortfaldne arbejdsgiverafgifter m.v. kan i sagens natur ikke på samme måde angives præcist, men det må skønnes, at det ikke har adskilt sig væsentligt fra skønnet ved fremsættelsen af lovforslagene. (Provenutabet afhænger især af beskæftigelsesomfanget og sygeligheden). Det faktiske nettoprovenutab i 1988 som følge af omlægningen har således været stort set som anslået ved fremsættelsen af lovforslagene.

Ved fremsættelsen angaves, at omlægningen på længere sigt ville indebære en nettoprovenugevinst som følge af den øgede økonomiske aktivitet, omlægningen medførte. Dette er stadig vurderingen.

2. Prisivirkningen.

Som anført ovenfor blev omlægningen tilrettelagt med et nettoprovenutab af hensyn til virkningerne på forbrugerpriserne, idet det tilstræbtes, at omlægningen ikke skulle påvirke det samlede forbrugerprisniveau. Virkningen på forbrugerprisniveauet som helhed fremkom som et samlet resultat af prissænkende virkninger for nogle grupper af varer/tjenesteydelser og prishævende virkninger for andre.

Vurderingen af, hvilket nettoprovenutab der var nødvendigt for at sikre forbrugerprisneutralitet, var selvstændigt forbundet med en vis usikkerhed. En præcis vurdering ville kræve et nøjagtigt, detaljeret kendskab til prisfastsættelsesadfærden i erhvervslivet, som man ikke råder over.

Hertil kommer, at der kan være forskelle på prisreaktionerne på kort og på længere sigt.

Det er f.eks. ikke usandsynligt, at der er en vis asymmetri i prisdannelsen, således at virksomheder – når det drejer sig om mindre ændringer i omkostnings- eller efterspørgselsforholdene – er mere tilbøjelige til at sætte priser op end til at sætte dem ned.

I det omfang noget sådant gør sig gældende, kan det tænkes, at perioden umiddelbart efter omlægningen, dvs. første del af 1988, har været præget af en lidt hurtigere prisstigningstakt, end der ellers ville have været, fordi omlægningen som omtalt medførte modsatrettede prisvirkninger på forskellige områder.

Det må imidlertid skønnes, at markedskræfterne på lidt længere sigt har sørget for, at sådanne virkninger fra en eventuelt asymmetrisk prisdannelse udjævnes igen, f.eks. ved, at virksomheder, der på trods af en omkostningsmæssig fordel af omlægningen undlod at sætte priserne ned i begyndelsen af 1988, til gengæld har været mere tilbageholdende med prisforhøjelser i den efterfølgende periode, end de ellers ville have været.

Det er ikke ved en betragtning af den faktiske prisudvikling i 1988 og den forløbne del af 1989 muligt præcist at vurdere, hvilken effekt på priserne omlægningen faktisk har haft. Det er således vanskeligt at isolere omlægningens virkninger på prisudviklingen fra virkningerne af de faktorer – f.eks. importpriser, valutakurser, løn og produktivitet – der i øvrigt er bestemmende for prisforløbet. Den faktiske prisudvikling siden begyndelsen af 1988 modsiger ikke, at omlægningen på lidt længere sigt har haft den tilstræbte neutralitet for det samlede forbrugerprisniveau.

Vanskeligheden ved en præcis vurdering af de prismæssige virkninger fremgår også af Monopoltilsynets undersøgelser af prisudviklingen efter omlægningen. Monopoltilsynets Meddelelse nr. 4, 1988, indeholder en artikel: »De prismæssige virkninger af omlægningen af arbejdsmarkedsbidrag«. Artiklen viser resultaterne af en undersøgelse af prisudviklingen i de tre første måneder af 1988. Det konkluderes bl.a. i sammenfatningen, at »det er derfor for tidligt at give en sikker generel vurdering af omlægningens virkninger«.

Endvidere indeholder Monopoltilsynets Meddelelse nr. 1, 1989, om »Pris- og omkostningsudviklingen i 1988« et afsnit (2.4.3.2.) om virkningerne af omlægningen af arbejdsmarkedsbidragene anskuet nogen tid efter den første undersøgelse. Afsnittet konkluderer bl.a., at